

حوکمه‌کانی سویند خواردن له ئیسلامدا

[کردی - کوردی - kurdish]

عەبدولسەلام پشدهری

پیداچونه‌وهی: پشتیوان سابیر عەزیز

۲۰۱۱ - ۱۴۳۲

IslamHouse.com

﴿ أحكام اليمين في الإسلام ﴾

« باللغة الكردية »

عبد السلام بشدري

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠١١ - ١٤٣٢

IslamHouse.com

حوکمه کانی سوئند خواردن له ئیسلامدا

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله محمد وعلى آله وصحبه وسلم
أجمعين:

سوئند خواردن گرنگیه کی زوری ههیه له ئاینی پیروزی ئیسلامدا چونکه په یوه سستی کی تاییه تی ههیه به بیروباوهر و عه قیده ی موسلمان هوه، له لایه کی تریشه وه خوی و پیغه مبه ره که ی (صلی الله علیه وسلم) به دوور ودریژی حوکمه کانی سوئند خواردن یان پروون کردوه ته وه له پرووه فیقهیه که یه وه، په پیوستمان زانی ئه م بابه ته تان بخهینه به رده ست به و هیوا یه سوود مه ند بیت بو گست لایه ک .

به که م : پیناسه ی (الایمان = سوئند) له زمانی عه ره بیدا : کوی (یمین) ه که به ده سستی راست ده ووترت، وه به سوئند ده ووترت، چونکه له رابردودا کاتیک سوئندیان بو یه کتر بخواردایه ده سستی راستی یه کتریان ده گرت له کاتی سوئند خواردنه که دا.

وه له شه رعدا: به دیهینان یا جهخت کردنه وه ی کاریکه به هو ی ناوهینانی ناوبک له ناوه کانی خوی گه وره یان سیفه تیک له سیفه ته کانی.

دووه م: سوئند خواردن به چی دروسته؟

سوئند خواردن ته نها به ناوی خوی گه وره و به سیفه ته کانی دروسته. (عن ابن عمر رضي الله عنهما أدركَ عمرَ بنَ الخطابِ يسير في ركبٍ يحلفُ بأبيهِ فقال رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ألا إنَّ اللهَ ينهاكمُ أنْ تحلفوا بأبائكمُ فمنْ كان حالفًا فليحلفْ باللهِ أو فليصمُ) { رواه البخاري (٦٢٧٠) و مسلم (١٦٦٤) } واته: عه بدوللای کوری عومه ر (رهزای خویان لیئی) ده لی: پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه وسلم) به عومه ری کوری خه تتاب گه شت له گه ل کاروانیکدا ده رۆشت به ناوی باوکی سوئندی خوارد، پیغه مبه ریش (صلی الله علیه وسلم) فهرمووی: ناگادارین بینگومان خوا ریگریتان لی ده کات که سوئند بخون به ناوی باوکتان، جا هه رکه س سوئندی خوارد با به خوا سوئند بخوات یا بیده نگ بیت.

سی یم: سوئند خواردن به هر شتی جگه له خوا هاوبهش پهیداگردنه بو خوا:

هرکس سوئند بخوات به هر شتی جگه له ناو و سیفه ته کانی خوی گوره نه وه هاوبهش دانانه بو خوی گوره. (عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم) يقول: من حلفَ يغير الله فقد كفر أو أشرك { رواه الترمذی (۱۵۷۴) وهو حديث صحيح } واته: عهبدوللای کوری عومر (رهزای خویان لیبی) دهلی: له پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) بیست دهیغه رموو: هرکس سوئند بخوات به غیری خوا نه وه بیگومان کافر بووه یان هاوبهشی بو خوا داناه.

(عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم) من حلفَ فقال في حلفه واللات والعزى فليقل لا إله إلا الله... { رواه البخاري (۶۶۵۰) و مسلم (۱۱۴۷/۵) } واته: نه بوهورهیره (رهزای خوی لیبی) دهلی: پیغه مبهر (صلى الله عليه وسلم) فهرمووی: هرکس سوئندی خواردو له سوئنده کهیدا وتی بهلات و عوززا نه وه بابلت: لا اله الا الله.. واته شایه تومان بینتته وه چونکه بهو سوئند خواردنه له بازنه یسلا م چوه ته دهره وه ده بی جارکی تر شایه تومان بیبی تا تیمانی بو بگرته وه.

چوارهم: سوئند خواردن به ناینیک جگه له یسلا م:

عن ثابت بن الضحاک الأنصاري أنه بايع رسول الله صلى الله عليه وسلم) تحت الشجرة وأن رسول الله صلى الله عليه وسلم) قال: من حلفَ على يمين يمينه غير الإسلام كاذباً متعمداً فهو كما قال { رواه البخاري، ۱۳۶۳، ۴۱۷۱، ۶۰۴۷، ۶۱۰۵، ۶۶۵۲. و مسلم ۱۱۰ } واته: سابیستی کوری زه حاکی نه نصاری (رهزای خوی لیبی) دهلی: نه وه له ژیر درهختی رچواندا په یمانیدا به پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) وه پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) فهرمووی: هرکس سوئند بخوات به ناینیک جگه له یسلا م درو بکات و به نه نقه ست (بیلی) نه وه چی ووتوه وایه واته له یسلا م دهرچوه و بی باوهر بووه، نموونه ی نه سوئنده وهك بللی جووله که بم یا گاوریم نه گهر فلانه شت نه که م..

عن عبد الله بن بريدة رضي الله عنه يقول: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم) قال: " من قال إني بريء من الإسلام فان كان كاذباً فهو كما قال وان كان صادقاً فلن يرجع إلى الإسلام " {

وه عهبدوللای کوری بورهیده (رهزای خوی لیبی) له باوکیه وه ده گیرته وه که پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) فهرمووی: هرکس بللی من له یسلا م بهریم

ئەو ئەگەر درۆ بکات ئەو چى ووتوۋە وايە وە ئەگەر راست بکات ئەو بەبى زيان ئىسلامەتى بۇ ناگەرئەو.

پىنجم: ھەركەس بەخو سوئىدىان بۇ خوارد با باوهر بکات و رازى يىت:

(عن ابن عمرَ قَالَ سَمِعَ النَّبِيَّ (صلى الله عليه وسلم) رَجُلًا يَخْلِفُ بِأَيْبِهِ فَقَالَ « لَا تَحْلِفُوا يَا بَائِكُمْ مَنْ حَلَفَ بِاللَّهِ فَلْيَصِدْقٍ وَمَنْ حَلَفَ لَهُ بِاللَّهِ فَلْيَرِضَ وَمَنْ لَمْ يَرْضَ بِاللَّهِ فَلْيَسَ مِنَ اللَّهِ ») { رواه ابن ماجه (٢١٠١) وهو حديث صحيح } واته: عەبدوللای كورى عومەر (رەزای خوای لیبی) دەلى: پیغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) گوپی لى بوو پیاونك بەباوکی سوئىدى خوارد، پیغەمبەرش (صلى الله عليه وسلم) فەرمووی: بەباوکتان سوئىد مەخۆن ئەو کەسەى بەخو سوئىدى خوارد با راست بکات وە ھەركەس بەخو سوئىدىان بۇ خوارد با رازى يىت، وە ھەركەس رازى نەيىت ئەو پەيوەندى بەخاوە نىيە.

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ (صلى الله عليه وسلم) قَالَ « رَأَى عَيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَجُلًا يَسْرِقُ فَقَالَ أَسْرَقْتَ قَالَ لَا وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ. فَقَالَ عَيْسَى آمَنْتُ بِاللَّهِ وَكَذَّبْتُ بَصْرَى ») { رواه البخاري (٢١٠١) و مسلم (٢٣٦٨) } واته: وە ئەبوھورەيرە (رەزای خوای لیبی) دەلى: پیغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) فەرمووی: عيسای كورى مەريەم (عليه الصلاه و السلام) پیاونكى بينى دزى دەکرد، فەرمووی: ئەو دزى دەكەى؟ ووتى: نەخیر سوئىد بەوزاتەى ھىچ پەرستراونك نىە جگە لەو، جا عيسا فەرمووی: باوهر بەخواکەت دەكەمو باوهر بەچاوم ناکەم کە بينى تۆ دزىت کرد.

شەشەم: جوهرەکانى سوئىد خواردن: سوئىد دەگرىت بەسى بەشەو:

(١) سوئىدى سەرزارەكى (اليمين اللغو)

أ- سوئىدىكە مەبەست پىى سوئىد خۆرەكە سوئىد خواردن نىيە وەك بەكەسيك بلى وەللاھى ئەيخۆى وەللاھى ئەيخۆيتەو.. لەم جوهرە سوئىدانە كەنيەتى سوئىد خواردن نىيە.

ب- حوكمەكەى : ئەم جوهرە سوئىدە دانامەزىت وە كەفارەتى نىيە وە تاوانىش دانانزىت خوای گەورە دەفەرموى: (لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ) {البقره: ٢٢٥} واته: خوا ئەو سوئىدە سەرزاريەتان لى ناگرىت بەلكو ئەو سوئىدەتان لى دەگرىت كە بەدل دايدەبەستن وە خوا ليخۆش بووى لەسەر خۆيە.

(عَنْ عَائِشَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) (لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ) {البقرة: ٢٢٥} قَالَتْ أَنْزَلَتْ هَذِهِ آيَةٌ فِي قَوْلِهِ لَا وَاللَّهِ بَلَىٰ وَاللَّهِ) {رواه البخاري (٦٦٦٣)} واته: عائشه (رهزای خوی لیبی) دهلی: نهم نایه ته له سهر نهوه دابهزی که سیک بلی نهوه للاهی به لی وه للاهی.

(٢) سویندی درو و فیل (الیمین الغموس)

أ - سویندیکه به درو ده خوربت بو نهوهی مافی خه لکی بخوات، وه لهو گوناهاه که ورانه په که سویند خوره که تووشی خه شم و سزای خوا ده کات. وه هو ی ناوانی به (الغموس)، چونکه خاوه نه که ی ده ژه نیت به دوزه خدا.

ب - حوکمه که ی: له گوناهاه هره گوره کانه و که فاره تیشی نیه چونکه خوی گوره ده فرموی: (وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْأَيْمَانَ) {المائدة: ٨٩} واته: به لکو خوا نه سوینده تان لی ده گرت که به دل دایده مه زرین نهم سوینده دانامه زریت و که فاره تیشی نیه. خوی گوره ده فرموی: (وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوَاءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ) {النحل: ٩٤} واته: سویندو په یمانه کانتان مه که نه هو ی غه درو ناپاکی له نیو خوتاندا بو نهوهی پی له پاش جیگیربوونی (له سهر باوهر) نه خلیسکی و به هو ی به ره لهستی کردنتان له ریبازی خوا سزاو ناره حتی نه چه ژن (به لام نه گهر بیکه ن) نه وسا سزای زور گوره تان ده بی.

(عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - قَالَ جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْكَبَائِرُ قَالَ « الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ ». قَالَ ثُمَّ مَاذَا قَالَ « ثُمَّ عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ ». قَالَ ثُمَّ مَاذَا قَالَ « الْيَمِينُ الْغَمُوسُ ». قُلْتُ وَمَا الْيَمِينُ الْغَمُوسُ قَالَ « الَّذِي يَقْتَطِعُ مَالَ امْرِئٍ مُسْلِمٍ هُوَ فِيهَا كَاذِبٌ » {رواه البخاري (٦٩٢٠)} واته: عه بدوللای کوری عه مری کوری عاصی (رهزای خوی لیبی) ده لی: پیاویکی ده شته کی هاته خزمه ت پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) جا ووتی: نه ی پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه وسلم) گوناهاه گوره کان کامانه ن؟ فرمووی: هاوبه ش دانان بو خوا) ووتی: دوا ی نه و چیه؟ فرمووی: (پاشان سه ریچی دایک و باوک) ووتی: دوا ی نه و چیه؟ فرمووی: سویند خواردنی غه موس) ووتی: سویند خواردنی غه موس چیه؟ فرمووی: نه و سوینده په مالی که سیک موسولمانی پی ده بچری بو خوی و لهو سوینده شیا درو ده کات.

٢) سویندی دامه زراو (اليمين المنعقدة)

أ. سویندیکه سویند خور بهمه بهستی سویند دهیخوات بو دلنیاکردن له کردنی کاریک یا نه کردنی.

ب. حوکمه کهی:

ئه گهر سوینده کهی برده سهرو پاریزگاری لی کرد ئه و هیچی ناکه و پته سه، به لام ئه گهر سوینده کهی کهوت و شکاندی ئه وه پیوسته له سهری که فاره تی بدات خوی گه وره ده فهرمووی: (وَلَکِنْ یُؤَاخِذُکُمْ بِمَا کَسَبْتُمْ) {البقره: ٢٢٥} واته: به لکو خوی گه وره ئه و سویندانه تان لی ده گریت که بهمه بهستی دل ده یخون ههروه ها ئایه تی (وَلَکِنْ یُؤَاخِذُکُمْ بِمَا عَقَدْتُمْ الْاَیْمَانَ) {المائده: ٨٩} واته: به لکو خوا ئه و سویندانه تان لی ده گری که مه بهستان سوینده له دلتانه وه.

حه وته م: سویند له سه ر نییه ت داده مه زری ت:

سویند له سه ر نییه تی سوینده ره که داده مه زری ت نه ک نییه تی سویند خوره که، (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم): « إِنَّمَا الْيَمِينُ عَلَى نِيَّةِ الْمُسْتَحْلِفِ ») { رواه ابن ماجه (٢١٢٠) و مسلم (١٦٥٣) بنحو } واته: ئه بو هورهیره (رهزای خوی لیبی) ده لی: پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) فهرمووی: بیگومان سویند خواردن له سه ر نییه تی سوینده ره که یه.

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) « يَمِينُكَ عَلَى مَا يُصَدِّقُكَ بِهِ صَاحِبُكَ ») { رواه مسلم (١٦٥٣) و ابن ماجه (٢١٢٠) } واته: هه ر ئه بو هورهیره (رهزای خوی لیبی) ده لی: پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) فهرمووی: سویند خواردنه کهت بو ئه و مه بهسته ده خوریت هاوړیکهت (به ران به ره کهت) باوهرت پی بکات. واته ئه و که سه ی داوای سویند خواردن لی ده کات له سه ر هه ر شتی که ئه و مه بهستی بی ت سوینده که به و مه بهسته یه، ئیتر سویند خوره که له دلی خویدا نییه تی کی تری هه بی ت به هیج داده نری، چونکه سویند خواردن له سه ر نییه تی سوینده ره که یه.

هه شته م: به له بیر چوون و هه له سویند ناکه ویت:

ئه گهر که سی که سویندی خوارد شتی که نه کات به له بیر چوون یا به هه له کردنی ئه وه سوینده کهی ناکه ویت به به لگه ی ئه م ئایه ته که ده فهرمووی: (رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ

أَخْطَأْنَا ({البقره: ۲۸۶} واته: ئەى پەرۆردگارمان ئەگەر (کردهوه به کی پێویستمان) له بیرچوو یا بههله گوناهیگمان کرد لیمان مهگره و له سه زمان مه نووسه. له فرموده ی پێغه مبهردا (صلی الله علیه وسلم) (هاتوو) کاتی ئیمانداران ئەم بهشیهان له ئایه ته که خوینده وه **(رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا)** خوای گه وره فرمووی: ئەوا لیم گیرا کردن. **(رواه مسلم ۱۹۹/۱۲۵)** **(عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ « إِنَّ اللَّهَ وَضَعَ عَنْ أُمَّتِي الْخَطَأَ وَالنَّسْيَانَ وَمَا اسْتَكْرَهُوا عَلَيْهِ »** { رواه ابن ماجه ۲۰۴۵ } وهو حديث صحيح.. واته: عه بدوللای کوری عه بباس (رهزای خویان لیبی) ده لئ: پێغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) فرمووی: بێگومان خوا تاوانی هه له و له بیرچوو و زۆر لیکراوی له سه ر ئوممه ته که م هه لگرتوو.

نۆیه م : ئەگەر له گه ل سوینده کهیدا وتی: (إن شاء الله) سوینده کهی ناکه ویت:

(عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ « مَنْ حَلَفَ عَلَيَّ يَمِينًا فَقَالَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ، لَمْ يُحْنَثْ » { رواه الترمذي (۱۵۳۲) و النسائي (۳۰ / ۷) وابن ماجه (۲۱۰۴) وهو حديث صحيح. } واته: ئەبو هورهیره (رهزای خوای لیبی) ده لئ: پێغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) فرمووی: هه رکهس سویندیکی خواردو وتی: (ان شاو الله) سوینده کهی ناکه ویت).

دهیه م: که فاره تی سویند:

ئەگەر که سیك سویندی خواردو سوینده کهی نه کهوت ئەوه که فاره تی نییه، به لام ئەگەر سوینده کهی کهوت ده بی که فاره تی بدات که ئەمه به له ئایه ته که دا باسکراوه: **(لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ) {المائده: ۸۹}** واته: خوا ئەو سویندانه تان لئ ناگرت که نیازی دلتانی له گه لدا نیه به لام ئەو سویندانه تان لئ ده گری (به گونا به بوتان دنوسری) که مه بهستی سویند له دلتانه وه دادتان به ستوو (و شکاندوتانه) جا که فاره تی ئەو سوینده (شکاوه): خواردن دانه به ده هه زار له خوراکیکی مامناوهندی که مال و مندالی خوتان ده یخون یا پو شاک کردن بو ده هه زار یان نازا دکردنی کوبله یه ک جا ئەوه ی دهستی نه کهوت (هیچ کام له مانه) ئەوه سی روژ به روژو بیت. ئەوه ی (باسکرا) که فاره تی سوینده کانتانه ئەگەر سوینداتان خوارد (و سوینده که تان شکاند) که واته که سیکی سویندی خواردو سوینده کهی شکاند که فاره ته کهی یه کیک له مانه ی خواره وه یه:

۱- خواردن دان بەدە ھەژار لەخواردنیکى مامناوەندى لەنیوان ئەو خواردنانهى مالى و مندالى دەبخون.

۲- جلو بەرگ کردن بۆ دە ھەژار.

۳- ئازاد کردنى كۆپلەپەك كە ئیستا نییە.

جا ئەگەر نەیتوانى ئەم سیانە ھیچیان بکات ئەو ھەفارەتەكە سى رۆژ رۆژوو گرتنە.

یانزەپەم: كەسێك سویند بخوات لەسەر شتێك پێچەوانەكەى چاکتر بێت:

﴿ قَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ سَمُرَةَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ): « وَإِذَا حَلَفْتَ عَلَى يَمِينٍ قَرَأْتَ غَيْرَهَا خَيْرًا مِنْهَا ، فَكْفَرُ عَنْ يَمِينِكَ ، وَأَتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ » ﴾ { رواه البخاري (٦٦٢٢، ٦٧٢٢، ٦١٤٦) و مسلم (١٦٥٦) } واتە: ەبەدولرحمانى كورى سەمورە (رەزای خواى لیبى) دەلى: پێغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) فەرمووی: (..... ئەگەر سویند خوارد لەسەر شتێك جا زانیت بارەكەى تری چاکترە لەوہى سویندى لەسەر خوراوہ ئەوہ كەفارەتى سویندەكەت بەدو ئەوہیان بکە كە چاکترە).

دوانزەپەم: سویندیک شت لەخۆ حەرام کردن بێت:

وهك ئەوہى بلى: خواردنم لى حەرام بێت، یان رۆشتنە مالى فلان كەسم لى حەرام بێت، لەو جورانە ئەوہ لى حەرام نایب و ئەگەر خواردى یا رۆشتە مالى كەى كەفارەتى سویند بەت كە پێشتر باسمان كرد خواى گەرە دەفەرموى: (يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرَضًا أَوْ جَانًا وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (١) قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ) {التحریم: ١ - ٢} واتە: ئەى پێغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) بۆچى شتێك لەخۆت حەرام دەكەیت كە خوا بۆى حەلال كردوویت، مەبەستت رەزامەندى خیزانەكانتە وەخووش لىخوشبووى مېهرەبانە بېگومان خوا پیرارىدا بەهەلۆهشانەنەوہى سویندەكەتان.

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَشْرَبُ عَسَلًا عِنْدَ زَيْنَبَ ابْنَةِ جَحْشٍ وَبِمَكْتُ عِنْدَهَا قَوَاطِيطُ أَنَا وَحَفْصَةُ عَنْ أَيْتِنَا دَخَلَ عَلَيْهَا فَلْتَقُلُ لَهُ أَكَلْتَ مَغَافِيرَ؟ إِنِّي أَجِدُ مِنْكَ رِيحَ مَغَافِيرٍ. قَالَ: « لَا وَلَكِنِّي كُنْتُ أَشْرَبُ عَسَلًا عِنْدَ زَيْنَبَ ابْنَةِ جَحْشٍ، فَلَنْ أَعُودَ لَهُ وَقَدْ حَلَفْتُ لَا تُخِيرِي بِذَلِكَ أَحَدًا » ﴾ { رواه البخاري (٤٩١٣) } واتە: عائشە (رەزای خواى لیبى) دەلى: پێغەمبەرى خوا (صلی اللہ علیہ وسلم)

وسلم) لای زهینه بی کچی جه حش هه نگوینی ده خوارد له لاشی ده مایه وه، من و
 حه فسه له نیوان خو مان ریکه وتین پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) هات بولای
 هه ر کاممان پیی بلیت مه غافیرت خوارد وه؟ بونی مه غافیرت لی دی، پیغه مبه ریش
 فرمووی: نه خیر (مه غافیرم) نه خوارد وه و لای زهینه بی کچی جه حش هه نگوینم
 خوارد وه ته وه، نه وه سویندم خوارد جاریکی تر دوو باره ی نه که مه وه، نه مه به که س
 مه لی

سیانزه یه م: له مافه کانی موسولمانه به سه ر موسولمانه وه سوینده که ی

نه شکینی:

(عَنْ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَمَرَنَا النَّبِيُّ (صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَسْبِعُ،
 وَنَهَانَا عَنْ سَبْعٍ، أَمَرَنَا بِعِيَادَةِ الْمَرِيضِ، وَاتِّبَاعِ الْجِنَازَةِ، وَتَشْمِيتِ الْعَاطِسِ، وَإِبْرَارِ الْقَسَمِ،
 وَتَصْرِ الْمَظْلُومِ، وَإِجَابَةِ الدَّاعِيِ وَأَفْشَاءِ السَّلَامِ) { رواه البخاري (٥٨٦٣) و مسلم
 (٢٠٦٦) } واته: به رانی کوری عازیب (ره زای خوی لیبی) ده لی: پیغه مبه ری خوا
 (صلی الله علیه وسلم) فرمانی پیکردنی به حوت شت و حوت شتیشی لی
 قه دهغه کردین: فرمانی پیکردین به سه ردانی نه خوش و شوینکه وتنی جه نازه و
 که سیك بزمی ووتی: الحمد لله پیی بلین یرحمک الله، نه شکاندنی سویندی
 موسولمان ، یارمه تی دانی سته م لیکراو، به ده م ده عه وه ته وه چوون و زور سه لام (له
 خه لک) کردن....

جوارده یه م: خو پاراستن له سویند خواردنی درو:

سویند خواردنی درو به مه به سستی مالی خه لک داگیر کردن و خواردنی تاوانیکی زور
 گه وره یه جا هه رکه س نه گه ر زانی قسه که ی راست نییه با سویند نه خوات له سه ری و
 نه و مافه بداته وه به خاوه نه که ی خوی گه وره ده فرمووی: (إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ
 وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
 الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ) { آل عمران: ٧٧ } واته: بیگومان نه و که سانه ی
 په یمانی خواو سوینده کانیان ده فروشن به نرخیکی که م نه وانه له روژی دوا پیدا بی
 به شن (له به هره ی خوا) وه خوی گه وره قسه یان له گه لدا ناکات و سه یریان ناکات
 (به چاوی به زه یی) و له گونا هه کانیان پاکیان ناکاته وه وه سزای سه ختیان بو هه یه.

(عن الأشعث بن قيس قال: كانت بيني وبين رجل خصومة في ينر فاختصمنا إلى
 رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فقال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) «
 شاهدك أو يمينه» . قلت: إنه إذا يحلف ولا يبالي . فقال رسول الله (صلى الله عليه

وسلم): « مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ صَبْرٌ يَقْتَطِعُ بِهَا مَالَ امْرِئٍ مُسْلِمٍ وَهُوَ فِيهَا فَاجِرٌ، لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانٌ » { رواه البخاري (٦٦٧٧) و مسلم (١٣٨) } واته: ئەشعەسى كورى قەيس (رهزای خوای لیبی) دەلی: لەنیوان من و پیاویکدا لەسەر بیریکی ئاو کیشەمان بوو جا کیشەکهمان برده خزمەتی پیغەمبەری خوا (صلی الله علیه وسلم) پیغەمبەری خوا (صلی الله علیه وسلم) فەرمووی: (دوو شایەت بیئە یا سویند خواردنی ئەو پیاو) منیش ووتم: دەی ئەو سویند دەخوات و گوپی لی نییە، جا پیغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) فەرمووی: هەرکەس سویندیکى یەکلا کەرەو بەخوات مأل و سامانی موسولمانیکی پی دایر بکات، لەو سویند خواردنەدا درۆ بکات، کە دەگات خزمەتی خوا (لەرۆزی دوایدا) زۆر تورە یە لی.

لەخوای گەرە داواکارین هەموو لایەکمان خۆش بیئ و وامان لی بیئکات بەوفا بین لە گەل بەلین و سویندەکانماندا، وە ئومییدەواریشین توانیبتمان کە کەلک و سوودمان بە ئیوێ بەرێز گەیاندیئ .

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه وسلم